

Drukke op het net

Toolkit over maatschappelijk prioriteren
en wachtlijsten voor (extra) stroom

Voor intermediairs van huishoudens en consumenten (t/m 3x35A)

Introductie Netbeheer Nederland

Vereniging

Netbeheer
Nederland

Inhoud

- Waarom een Toolkit over maatschappelijk prioriteren en wachtlijsten?
- Zo werkt maatschappelijk prioriteren
- De rol van intermediair (branchevereniging of gemeente)
- Veelgestelde vragen
- Communicatiemiddelen om te gebruiken
- Handige links

Waarom een toolkit over maatschappelijk prioriteren en wachtlijsten?

- Je hebt er ongetwijfeld al iets over gelezen of gehoord. Het stroomnet raakt steeds voller. Netbeheerders kunnen hierdoor de aanvragen voor een nieuwe aansluiting of verzwaring niet altijd direct uitvoeren. Deze aanvragen komen op een wachtlijst tot er weer ruimte is op het stroomnet. Dit kan meerdere jaren duren.
- Vanaf 1 juli 2026 gelden ook voor consumenten en bedrijven met een kleine aansluiting (t/m 3x 80A) de nieuwe regels van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Deze regels bepalen welke aanvragen als eerste worden opgepakt zodra er weer ruimte is op het stroomnet. Dat heet maatschappelijk prioriteren. Dit betekent dat huishoudens en meer ondernemers te maken krijgen met de wachtlijst en daarmee lange wachttijden voor een verzwaring of nieuwe aansluiting.
- Als branchevereniging of gemeente speel jij een belangrijke rol in het adviseren van huishoudens. Je bent vaak het eerste aanspreekpunt voor consumenten die willen verbouwen of verduurzamen. Maatschappelijk prioriteren raakt dus ook jouw klanten of de inwoners van jouw gemeente. En het is belangrijk dat zij hier over geïnformeerd worden zodat ze tijdig goede keuzes kunnen maken en niet voor teleurstellingen komen te staan. Om je hierbij te helpen, hebben wij als gezamenlijk netbeheerders deze toolkit ontwikkeld.

Met deze toolkit willen we:

- Uitleggen wat deze nieuwe regels betekenen voor huishoudens die (extra) stroom willen.
- Aanmoedigen om huishoudens goed en tijdig te informeren over het volle stroomnet, de nieuwe regels, dat zij op een wachtlijst komen voor (extra) stroom en wat er eventueel wél mogelijk is.
- Een overzicht bieden van beschikbare informatie en praktische hulpmiddelen, zodat je hier direct mee aan de slag kunt en die je kunt delen met klanten of burgers in jouw gemeente.

Zo werkt maatschappelijk prioriteren

Wat is maatschappelijk prioriteren?

- De toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft landelijke regels ontwikkeld voor het verdelen van beperkte ruimte op het stroomnet. Die zijn nodig om te zorgen dat maatschappelijke functies kunnen blijven draaien.
- Hoe groter het belang voor de samenleving, hoe hoger de aanvraag op de wachtlijst komt. Let op! Ook met prioriteit moet de klant wachten totdat er ruimte is op het stroomnet als het net vol is.

Wat verandert er vanaf 1 juli 2026?

- De manier waarop aanvragen voor nieuwe of zwaardere aansluitingen worden behandeld.
- Huishoudens en bedrijven met een kleine aansluiting (t/m 3x 80A) komen op dezelfde wachtlijst als klanten met een grote aansluiting.
- Dit betekent ook dat de wachttijden oplopen en huishoudens en bedrijven die willen verbouwen of verduurzamen steeds vaker op zoek moeten gaan naar andere oplossingen.

De 3 categorieën van maatschappelijke prioriteit zijn

1. Congestieverzachters (categorie 1): dit zijn bedrijven met een grote aansluiting die helpen om ruimte te maken op het stroomnet. Zij gebruiken bijvoorbeeld batterijen of gasgeneratoren.
2. Veiligheid (categorie 2): dit zijn organisaties die nodig zijn voor de veiligheid in Nederland. Denk aan de brandweer, ziekenhuizen of de politie. Ook drinkwatervoorziening, telecommunicatie en uitbreidingen van stroomnetten vallen binnen deze categorie.
3. Basisbehoeften (categorie 3): hieronder vallen activiteiten die nodig zijn voor het dagelijkse leven. Voor consumenten gaat het bijvoorbeeld om het bouwen of verduurzamen van de woning. Daarnaast horen ook voorzieningen zoals onderwijs en warmtevoorziening in deze categorie.

Aanvragen huishoudens t/m 3x35 ampère

Deze aanvragen hebben recht op maatschappelijke prioriteit categorie 3 (basisbehoeften). Vanaf 1 juli wordt dit bij verzwaringen automatisch gecontroleerd tijdens het aanvraagproces.

Overige aanvragen

- Voor overige aanvragen geldt dat er voor het verkrijgen van maatschappelijke prioriteit extra bewijsstukken moeten worden aangeleverd. Dit is gebaseerd op de eisen die de ACM hieraan stelt.
- De netbeheerder controleert vervolgens de aanvraag en bewijsstukken. Voldoet de aanvrager aan de criteria? Dan krijgt de aanvraag de aangevraagde prioriteit toegewezen.
- Gedetailleerde informatie over volle stroomnet, maatschappelijk prioriteren en de criteria voor de verschillende categorieën is te vinden op de websites van de netbeheerders.

Geen prioriteit

Zodra er ruimte beschikbaar is, geven netbeheerders deze vrij op basis van de regels van maatschappelijk prioriteren. Voor bedrijven zonder prioriteit – waaronder veel mkb-bedrijven – betekent dit dat zij bij een vol stroomnet pas vermogen krijgen als de partijen die voorrang krijgen vermogen hebben gekregen. Wachttijden kunnen sterk per regio verschillen, maar wel meerdere jaren duren.

De rol van intermediair (branchevereniging of gemeente)

Een belangrijke schakel

- Het is belangrijk om in jouw advies aan de klant rekening te houden met deze nieuwe regels en de impact van het volle stroomnet op klantvragen.
- Verbinding met de achterban – intermediairs bereiken snel en effectief grote groepen huishoudens, bedrijven en instellingen die direct geraakt worden door de nieuwe regels.
- Vertrouwde informatiebron – Communicatie via een bekende partij vergroot begrip en acceptatie van maatregelen, zeker wanneer de impact groot is, zoals de wachtlijst voor (extra) stroom na 1 juli 2026.
- Vertaling naar praktijk – Intermediairs kunnen complexe beleidsinformatie omzetten in concrete, sectorspecifieke uitleg en handelingsperspectief voor hun doelgroep.

De rol van intermediair (branchevereniging of gemeente)

- Signalering van knelpunten – Intermediairs horen als eerste waar onduidelijkheden, zorgen of praktische problemen ontstaan en kunnen die terugkoppelen aan beleidsmakers en netbeheerders.
- Coördinatie van acties – Gemeenten en brancheverenigingen kunnen hun leden/inwoners helpen bij het plannen van investeringen, aanvragen en alternatieven, waardoor de druk op het net beter beheersbaar wordt.
- Bevorderen van draagvlak – Door actief mee te denken en uit te leggen waarom prioritering nodig is, kan dit bijdragen aan maatschappelijke bewustwording.
- Kortom, drukte op het stroomnet en de nieuwe regels rond maatschappelijk prioriteren maken jouw advies waardevoller dan ooit.

Wat merken huishoudens

Ook huishoudens merken de drukte op het stroomnet. Op sommige plekken is het stroomnet op drukke momenten vol. Een nieuwe aansluiting of een zwaardere aansluiting is dan niet altijd direct mogelijk.

Vanaf 1 juli 2026 komen aanvragen in gebieden waar het stroomnet vol zit op een wachtlijst. In het uiterste geval kan de wachttijd in sommige gebieden oplopen tot meerdere jaren, afhankelijk van geplande netuitbreidingen of tussentijds gevonden capaciteit. Huishoudens komen, net als voorzieningen die voor iedereen belangrijk zijn, zoals zorg, veiligheid, scholen en woningbouw, hoger op de wachtlijst te staan dan aanvragen zonder prioriteit.

Wat kun je hen adviseren?

Check voor je een aankoop doet wat er kan

Ga je (ver)bouwen, verduurzamen of verhuizen? Check dan of er ruimte is op het stroomnet met de stroomnetchecker van uw netbeheerder voordat u een aankoop doet. Deze vind je op hun websites. Zo weet je waar je aan toe bent en voorkom je teleurstelling achteraf.

Haal meer uit de aansluiting die je nu hebt

Gebruik je huidige aansluiting zo slim mogelijk. Met hulp van een installateur is vaak meer mogelijk dan je denkt, zonder direct te verzwaren. Flexibel omgaan met uw verbruik helpt. Bijvoorbeeld door niet alles tegelijk aan te zetten en meer stroom te gebruiken buiten de drukke uren (16:00 – 21:00 uur).

Toch verzwaren of een nieuwe aansluiting nodig? Houd rekening dat u langer moet wachten

Wil je (ver)bouwen of verduurzamen, bijvoorbeeld met een warmtepomp, inductiekookplaat of laadpaal? In gebieden waar het stroomnet vol zit, kun je lang op de wachtlijst staan voordat je een nieuwe of zwaardere aansluiting krijgt.

Verander je niets aan de huidige aansluiting?

De aansluiting bij je thuis blijft gewoon werken. Het stroomnet is nu en in de toekomst betrouwbaar.

Middelen te gebruiken voor kennisdeling, bewustwording en handelingsperspectief

Download onze toolkit via de onderstaande knop. Daarin vind je verschillende communicatiemiddelen zoals een nieuwsbericht, bericht voor sociale media, presentatie en Q&A's. Deze kan je vervolgens zelf gebruiken.

[Download de toolkit](#)

Handige links

Algemene informatie over drukte op het stroomnet

Enexis	enexis.nl/campagne/vol-energie/een-vol-stroomnet
Liander	liander.nl/aansluitingen/stroomnet-vol
Stedin	stedin.net/energietransitie/congestie

Maatschappelijk prioriteren

mijnaansluiting.nl	mijnaansluiting.nl/maatschappelijk-prioriteren
Netbeheer Nederland	netbeheernederland.nl/artikelen/nieuws/nieuwe-verdeling-schaarste-op-het-stroomnet
Enexis	enexis.nl/campagne/vol-energie/een-vol-stroomnet/maatschappelijk-prioriteren
Liander	liander.nl/aansluitingen/stroomnet-vol/prioriteit-voor-aanvragen-op-de-wachtlijst
Stedin	stedin.net/energietransitie/congestie/wachtlijst
Coteq	coteqnetbeheer.nl/aansluitingen/elektriciteitsaansluiting-grootverbruik/maatschappelijk-prioriteren

Check hoe vol het stroomnet in jouw regio is met de stroomnetcheckers

Enexis	enexis.nl/check-het-stroomnet
Liander	liander.nl/stroomnetcheck
Stedin	stedin.net/aansluiting/stroomnetchecker
Coteq	coteqnetbeheer.nl

Handige links

Informatie en inspiratie over slim energieverbruik

Enexis	enexis.nl/campagne/peikgrafiek
Liander	liander.nl/stroom-vooruit/slim-met-stroom
Stedin	stedin.net/energietransitie/slim-gebruik-van-het-energienet
Milieu Centraal:	verbeterjehuis.nl

Informatie over wat er kan binnen je huidige aansluiting

Enexis	enexis.nl/aansluitingen/verduurzamen/welke-aansluiting-past-bij-mijn-plannen
Liander	liander.nl/aansluitingen/soorten-aansluitingen#3-x-50a
Stedin	stedin.net/mkb-check-je-stroomaansluiting